

FOOKUSGRUPIUURING SUURÕPPUSEST SIIL

KVALITATIIVUURINGU ARUANNE

TALLINN

Mai 2014

www.saarpoll.ee

SISUKORD

UURINGU TAUST	3
Fookusgruppide koosseis.....	4
UURINGU TULEMUSED	6
1. Reservväelaste suhtumine õppekogunemisel osalemisse	6
2. Hinnangud suurõppuse kontseptsioonile	7
3. Mõtted ja assotsiatsioonid seoses õppuse Siil nimega	8
4. Hinnangud õppuse Siil tunnuslausetele	10
4.1. Iga okas loeb	12
4.2. Väike, aga visa	12
4.3. Okkad teravaks!	13
4.4. Siili pesas ei murta	13
4.5. Udust välja	14
5. Reservväelaste poolt välja pakutud tunnuslaused ja tagasiside neile	14
6. Kõige halvemaks peetavad tunnuslaused	15
7. Kaks parimat tunnuslauset	15
KOKKUVÕTE.....	19

UURINGU TAUST

Sotsiaal- ja turu-uuringute firma Saar Poll viis mais 2014 läbi uuringu, mille fookuses 2015. aastal toimuv Kaitseväe suurõppus Siil. Uuringu sihtgrupiks olid 21-26-aastased reservväelased, kes olid ajateenistuse lõpetanud viimase kolme aasta jooksul. Uuringu eesmärgiks oli saada ülevaade, kuidas suhtuvad reservväelased suurõppusel osalemisse, mida arvatakse õppuse kontseptsioonist, milliseid seoseid tekitab neile õppuse nimetus Siil ning milline võiks olla suurõppusele Siil sobiv tunnuslause. Uuring viidi läbi kvalitatiivmeetodil. Kokku toimus kolm fookusgrupivestlust, neist kaks Tallinnas ja üks Tartus.

Tabel 1. Ülevaade fookusgruppidest

Fookusgrupi toimumise koht ja aeg	Osalenute arv	Keel
22.05.2014, Tallinn	9	Eesti
27.05.2014, Tallinn	10	Eesti
28.05.2014, Tartu	11	Eesti

Igast grupivestlusest võttis osa 9-11 reservväelast, kokku oli osalenuid 30. Ühe fookusgrupi orienteeruv kestus oli 1 tund ning see viidi läbi professionaalse moderaatori poolt eesti keeles. Reservväelaste värbamiseks fookusgruppidesse võeti aluseks Kaitseministeeriumilt saadud kontaktandmed.

Tabel 2. Osalejate taust vanuse ja ajateenistuse lõpetamise aasta järgi

Osalejate taust	Arv
Vanus	
21	1
22	3
23	6
24	10
25	8
26	2
Ajateenistuse lõpetamise aasta	
2011	9
2012	11
2013	10
Kokku	30

Fookusgruppide koosseis

Esimene grupp: Tallinn, 22.05.2014

R1: 25- aastane, töötab tehnikuna, ajateenistuse lõpetas aastal 2012, õppekogunemisel ei ole seni osalenud

R2: 24-aastane, töötab klienditoespetsialistina, ajateenistuse lõpetas aastal 2011, on osalenud ühel Kevadtormil kuumas reservis

R3: 24-aastane, töötab avalikus sektoris ja õpib magistrantuuris, ajateenistuse lõpetas aastal 2013, õppekogunemisel ei ole seni osalenud

R4: 24-aastane, töötab kauba vastuvõtjana, ajateenistuse lõpetas aastal 2012, õppekogunemisel ei ole seni osalenud

R5: 21-aastane, töötab tiserina, ajateenistuse lõpetas aastal 2013, õppekogunemisel ei ole seni käinud

R6: 25-aastane, töötab ehitusel, ajateenistuse lõpetas aastal 2011, õppekogunemisel ei ole seni käinud

R7: 23-aastane, ajateenistuse lõpetas aastal 2011, õppekogunemisel ei ole seni käinud

R8: 23-aastane, töötab välireklaamide valmistaja ja paigaldajana, ajateenistuse lõpetas aastal 2013, õppekogunemisel ei ole seni käinud

R9: 23-aastane, õpib ülikoolis, ajateenistuse lõpetas aastal 2013, õppekogunemisel ei ole seni käinud

Teine grupp: Tallinn, 27.05.2014

R1: 26-aastane, töötab telekommunikatsiooni ettevõttes, ajateenistuse lõpetas aastal 2011, õppekogunemisel seni käinud ei ole

R2: 24-aastane, töötab treenerina, ajateenistuse lõpetas aastal 2012, osales Kevadtormil sel aastal

R3: 24-aastane, töötab pangas, ajateenistuse lõpetas aastal 2013, ei ole osalenud õppekogunemisel

R4: 23-aastane, töötab lennujaamas, ajateenistuse lõpetas aastal 2013, õppekogunemisel ei ole seni osalenud

R5: 24-aastane, töötab IT valdkonnas, ajateenistuse lõpetas aastal 2013, õppekogunemisel ei ole seni käinud

R6: 25-aastane, töötab energeetika valdkonnas, ajateenistuse lõpetas aastal 2011, on ühe korra osalenud reservväelaste õppekogunemisel

R7: 24-aastane, töötab kaubandusettevõttes, ajateenistuse lõpetas aastal 2012, õppekogunemisel ei ole seni käinud

R8: 23-aastane, töötab lennujaamas, ajateenistuse lõpetas aastal 2011, õppekogunemisel ei ole seni käinud

R9: 25-aastane, töötab tootmises, ajateenistuse lõpetas aastal 2011, õppekogunemisel ei ole seni käinud

R10: 22-aastane, töötab juuksurina, ajateenistuse lõpetas aastal 2012, õppekogunemisel ei ole seni käinud

Kolmas grupp: Tartu, 28.05.2014

R1: 25-aastane, tudeng, ajateenistuse lõpetas aastal 2012, õppekogunemisel seni käinud ei ole

R2: 22-aastane, turvatöötaja, ajateenistuse lõpetas aastal 2011, õppekogunemisel seni käinud ei ole

R3: 25-aastane, tudeng, ajateenistuse lõpetas aastal 2012, õppekogunemisel seni käinud ei ole

R4: 24-aastane, üliõpilane, ajateenistuse lõpetas aastal 2012, õppekogunemisel seni käinud ei ole

R5: 25-aastane, töötab erasektoris, ajateenistuse lõpetas aastal 2012, õppekogunemisel seni käinud ei ole

R6: 24-aastane, üliõpilane, ajateenistuse lõpetas aastal 2012, õppekogunemisel seni käinud ei ole

R7: 26-aastane, töötab erasektoris, ajateenistuse lõpetas aastal 2011, õppekogunemisel seni käinud ei ole

R8: 22-aastane, üliõpilane, ajateenistuse lõpetas aastal 2013, õppekogunemisel ei ole seni käinud

R9: 24-aastane, üliõpilane, ajateenistuse lõpetas aastal 2013, õppekogunemisel ei ole seni käinud

R10: 23-aastane, üliõpilane, ajateenistuse lõpetas aastal 2012, õppekogunemisel ei ole seni käinud

R11: 25-aastane, töötab klienditeeninduses, ajateenistuse lõpetas aastal 2013, õppekogunemisel ei ole seni käinud.

UURINGU TULEMUSED

1. Reservväelaste suhtumine õppekogunemisel osalemisse

Uuringus osalenute käest küsiti, kuidas nad suhtuksid, kui saaksid Kaitseväelt kutse osaleda järgmisel aastal toimuval Kevadtormi sarnasel suurõppusel. Osalejate arvamuste üldistatud jaotus selles küsimuses on ära toodud tabelis 3.

Tabel 3. Osalejate jaotus suhtumise järgi järgmise aasta suurõppusel osalemisse

Suhtumine järgmise aasta suurõppusel osalemisse	Arv
Poolt	18
Kahevahel / ebaselge	9
Vastu	3
Kokku	30

Enam kui pooled uuringus osalenud reservväelastest on järgmise aasta suurõppusel osalemise suhtes pigem positiivselt meelestatud – kas osaleksid õppusel hea meelega või arvavad, et kutse saamise korral käiksid seal ära ja midagi otseselt selle vastu ei oleks. Võrreldes Tallinnas toimunud gruppidega, oli Tartu grupis osalenute seas üldine suhtumine võimaliku suurõppusel osalemise suhtes positiivsem – see võib olla seletatav asjaoluga, et selles grupis oli märksa rohkem üliõpilasi, kes õppekogunemisel osalemisest rahaliselt pigem võidavad kui kaotavad.

Järgmisel aastal toimuval suurõppusel osalemise osas pigem positiivselt meelestatud reservväelased põhjendavad oma arvamusi sellega, et õppusel osalemine pakuks vaheldust rutiinile (eriti, kui teenistusest on juba piisavalt aega möödas), annaks võimaluse puhata, pääseda linnast ära värske õhu kätte, elada Kaitseväe kulul ning kohata taas endiseid teenistuskaaslasi. Reservväelasi võib ajendada ka uudishimu või soov omal nahal reservõppekogunemine ära kogeda. Mõnel juhul usutakse, et reservõppekogunemine on midagi hoopis muud, kui ajateenistus, seal on ka hoopis teistsugune suhtumine, ning seetõttu tundub õppekogunemisel osalemine põnev. Kevadtormisuguse õppuse kohta arvatakse, et see võiks olla üsna lõbus. Üks uuringus osalejatest toob positiivsena välja ka võimaluse saada füüsilist koormust. Mõned osalejatest leiavad, et kuivõrd tegu on kohustusega, siis valikut ei ole ning sellest kõrvale hiilima ei hakataks. Lisaks märgib üks osaleja, et reservväelaste motivatsiooni õppekogunemisel osalemiseks võib tõsta ka maailmas toimuv, viidates siinjuures tõenäoliselt Ukraina sündmustele.

Kohustus nagu ikka. Juba alguses sai räägitud, kui ajateenistusse asusin, et tuleb ka käia reservõppekogunemistel. Minul isiklikult ei ole selle vastu midagi, saabki rutiinsele elule vaheldust, natuke metsas istuda.

Mina olen ka nõus minema. Juba on piisavalt aega möödas teenistusest ja miks mitte. Võib-olla kohtab teenistuskaaslasid ka seal, keda pole näinud.

Need osalejad, kes olid järgmise aasta suurõppusel osalemise küsimuses kahevahel, tõid välja, et ei oleks küll otseselt osalemise vastu, ent märkisid peamiselt eraelulisi asjaolusid, mis võiksid takistuseks saada – nt õpingud (eksamid, kooli lõpetamine, lõputöö kaitsmine). Märgitakse, et õppekogunemisel osalemise aega võiks olla võimalik valida. Lisaks kaheldakse ka seetõttu, et pole selge, milline saab olema õppusel osalemise rahaline mõju. Mõnede uuringus osalejate sõnul sõltuks nende suhtumine aga sellest, mida seal õppusel tehakse ning kui hästi see on korraldatud, teisalt aga ka sellest, milliseid olmetingimusi (nt toitlustus ja majutus) reservväelastele pakutakse.

Läheks hea meeleaga, aga kuna ta on ilmselt mais ja selline kiire aeg, siis on kaheldav. Oleneb, mis aegadel teha, võimalik et on täiesti lõputöö kaitsmise ajal. Muidu selle tõttu õpingud läheks aasta võrra pikemaks.

Uuringus osalejad, kes pigem kalduvad olema järgmise aasta suurõppusel osalemise vastu, märgivad vajadust teha tööd (eriti kevadel, kui on kiired ajad) ning asjaolu, et kui oleks valida, eelistataks teha midagi muud. Lisaks on oluliseks vastuargumendiks suur rahaline kaotus, mille õppusel osalemine põhjustaks. Tuuakse välja ka arvamus, et õppekogunemised tunduvad ajaraiskamisena ega ole piisavalt hästi korraldatud.

Ma arvan, et ei tahaks just minna uuesti. Tööd on nii palju vaja teha. Ma ei tea, kui järgmine aasta tuleb see hetk kätte, siis võib-olla saab isegi minna, aga praegusel hetkel küll ei tahaks. Kui panna tähtsuse järjekorda, siis ma pigem tahaks teha midagi muud, kui seal metsas jälle luuavarre otsas istuda.

Minul tekitab see negatiivseid tundeid, kevad on üks kõige kiiremaid aegu. Ja kui sa tead, et peaksid kuskil nädalaks-kaheks veel ära minema, see on täiesti kohutav. Arvestades seda, et sa põhimõtteliselt raha selle eest ei saa. See on kommiraha.

2. Hinnangud suurõppuse kontseptsioonile

Fookusgruppides anti osalejatele lugemiseks järgmisel aastal toimuva suurõppuse kohta lühike tutvustav tekst, mille põhjal paluti anda hinnanguid õppuse kontseptsioonile ning väljendada oma suhtumist sellisel õppusel osalemiseks. Vestlusgrupis osalejatele esitatud tekst oli alljärgnev:

Tegemist on eelkõige reservväelaste õppekogunemisega, mille eesmärgiks on kontrollida kaitseväge ja Kaitseliidu valmisolekut kiirreageerimiseks, üksuste moodustamiseks ja kokku harjutamiseks, sõjaliseks juhtimiseks ning liitlaste vastuvõtuks. Läbi aegade osalejate arvult suurima iseseisva kaitsevõime õppusele kutsutakse põhiliselt viimastel aastatel ajateenistuse läbinud. Reservväelase jaoks on tegemist Kevadtormi sarnase õppusega, aga tunduvalt lühema ja intensiivsemaga.

Üldiselt pälvib uuringus osalejate tähelepanu kõigepealt asjaolu, et 2015. aasta suurõppus saab võrreldes Kevadtormiga olema „lühem ja intensiivsem“. Lühikese kestuse osas lähevad arvamused lahku: ühelt poolt leitakse, et lühem õppus võiks olla hea (eriti, kui eraelus on kiired ajad), teisalt arvatakse, et kui juba õppekogunemisele minna, siis eelistatakse veidi pikemat kohalviibimist (minimaalselt nädal). Tuuakse välja, et kui kogu aeg kuluks ainult varustuse jagamisele või loengutele, siis pole see reservväelasele sugugi huvitav, ning eelistatakse harjutada ka taktikalist poolt. Intensiivsuse osas leitakse, et see oleks üldiselt positiivne. Samas sõltub õppuse intensiivsus ka suuresti väeosast, mistõttu ei pruugi kõik reservväelased olla suurema intensiivsuse osas ühtmoodi meelestatud ning mõni võiks eelistada ka väiksemat ja rahulikumat õppust.

Kui palju on tunduvalt lühem ja intensiivsem? Rõhutame sõna „intensiivsem“. Normaalne oleks kaks nädalat või nädal. Nädal on juba suht miinimum. Jõuad sinna kohale, saad varustuse kätte, sulle tehakse mingi loeng. Kui kaks päeva metsas jõuaksid põhimõtteliselt olla, tuled tagasi, annad varustuse ära, see on suht mõttetu. Pigem kaks nädalat. Kolm nädalat on juba liiga palju, siis tuleb eraeluliselt liiga suur majanduslik krahh. Aga intensiivsuse koha pealt, ma ei tea. See oleneb väeosa spetsiifikast.

Uuringus osalejad nendivad, et niivõrd suure õppuse korraldamine on Kaitsevägele kahtlemata suur väljakutse ning nõuab suurt vaeva. Ollakse pigem kahtleval seisukohal selles osas, kuidas korraldus võiks õnnestuda. Leitakse, et kui juba väiksemate õppuste puhul ei osata kõrgemal tasemel reservväelaste tasemega väga hästi arvestada, siis suurõppuse puhul võib see probleem kujuneda veelgi suuremaks, seda enam, et tegu on läbi aegade kõige suurema õppusega ning selles osas täiesti uue kogemusega. Mitmed uuringus osalejad kardavad, et niivõrd suure õppuse puhul saab tõenäoliselt olema küllaltki palju passimist ja ajaraiskamist. Samuti tõstatavad uuringus osalejad küsimuse, kas kõigile õppusel osalejatele jagub varustust ning kui sujuvaks varustuse jagamine kujuneda võib. Küll aga leiavad mitmed reservväelased, et kuivõrd tegu oleks täiesti uue õppuse formaadiga, siis oleks neile huvitav seda omal nahal kogeda. Teisalt leitakse, et tuleb lihtsalt aktsepteerida asjaolu, et riik peab oma kaitsevõimet testima.

Kõik sõltub sellest, et kui seda peetakse oluliseks ja seda piisavalt ette valmistatakse, siis on võimalik, et tuleb paremini kui varem. Aga võib olla, et mõeldakse paremat ja tuleb välja nagu alati.

Mina mõtlen, et tuleb lihtsalt aktsepteerida, et Eesti kaitsevõimet tuleb vahepeal testida ja vaadata, kui valmis riik on. Ja rohkem polegi midagi. Iseenesest muidugi eelistaksin olla seal kaks nädalat näiteks, metsas tiksuda ja lahinguid maha pidada. Aga tuleb aktsepteerida seda, mis meil järgmine aasta toimuma hakkab. Mis seal ikka.

3. Mõtted ja assotsiatsioonid seoses õppuse Siil nimega

Uuringus osalenutelt küsiti, millised mõtted või assotsiatsioonid tekivad neil seoses õppuse nimega Siil.

Ootuspäraselt hakati kõikides fookusgruppides tõmbama paralleele siili nimelise loomaga. Mõnedel osalejatel tekkisid lihtsamakoelised seosed siili ja Kaitseväe õppuse vahel – nt õppus toimub metsas ja siil elab ka metsas; meil on suuresti jalavägi ning siil käib ka jala. Siiliga seostus uuringus osalejatele sellele loomale omane kaitsemehhanism – kerra tõmbamine ja okaste välja ajamine, nii et ükski teine loom ei saa teda hammustada. Sellest tulenevalt loodi omakorda seos, et Siili nimeline õppus võiks olla keskendunud rohkem kaitsesõjale (nt kaevikute kaevandamisele). Teiselt poolt seostus siil kui loom pigem omaette nohistamise ja lehtedes sahistamisega, mitte niivõrd kodukaitsega. Toodi välja, et just oma väiksuse tõttu on siil siiski suhteliselt kaitsetu loom.

Siili nähti ka Eesti riigi metafoorina – nt kui Venemaa tahab näpuga katsuda, saab ta haiget. Teisalt väljendub paralleel Eesti riigi ja siili vahel ka väiksuses – siil on väike loom, kes siiski üritab oma okastega midagi korda saata ning sama võiks öelda ka Eesti riigi kohta. Siil seostus ka eelnevalt käsitletud suurõppuse formaadiga – „lühike ja intensiivne“ ehk „väike ja kohe okkad välja“.

Üks mõtteid, mis uuringus osalejatel õppuse Siil nimega seoses veel tekkis, oli seos Kalevipoja eeposega, kus siil on väike tubli abimees, kes sümboliseerib eeskätt tarkust. Ühelt poolt tuuakse võimaliku seosena välja, et Eesti peakski riigikaitse osas tegutsema kavalalt, mitte jõuvahenditega, kuid teisalt märgitakse, et sellist tausta on pelgalt siili nimega seoses keeruline luua. Üks uuringus osaleja märgib ka kriitiliselt, et sõjaväge tarkusega seostada on keeruline, kuna seal loeb eeskätt tegevus ja mitte tulemus.

Veel seostub Siili nimi uuringus osalenutele terminiga „siil“ sõdurislangist ehk nagu seda selgitatakse – „see, mis pika rännaku lõpuks tavaliselt jalgade vahele tekib“. Sellest tulenevalt luuakse seos, et küllap tuleb suurõppusel pikalt kõndida. Veel üheks paralleeliks, mis tekib siili ja Kaitseväe õppuse vahel, tuuakse välja võimalus „kerra tõmmata“ - telgis puhata, lõõgastuda. Üks uuringus osaleja märgib, et tema oli seni arvanud, et õppuse nimeks on inglise keelne „Seal“ seoses Ameerika Ühendriikide Navy Seal’iga ning eestikeelne nimekuju oli tema jaoks üllatuseks.

Paljud uuringus osalejad märgivad, et nende meelest ongi kõigil Kaitseväe õppustel üsna veidrad ja mittemidagiütlevad nimed. Reservväelastes tekitab see äratundmist ning ka Siili nime juures nähakse selgelt Kaitseväe käekirja. Ühelt poolt leitakse, et nimi on ilmselt valitud täiesti suvaliselt, teisalt aga arvatakse, et ei ole ka erilist vahet, mis õppuse nimeks pannakse ning märgitakse, et nime pärast õppusele nagunii keegi ei lähe või minemata ei jäta. Olulisem on siiski õppuse sisu. Samas arvatakse, et on hea, kui õppuste nimed vahelduvad – siis on nimi rohkem nagu märksõna ning asjaosalistel on lihtsam erinevate õppuste osas järke pidada. Positiivsena tuuakse Siili nime puhul välja, et see on hea lühike ning kergelt humoorikas nimi. Seega võib öelda, et Siili nime kasutamise vastu Kaitseväe suurõppusel uuringus osalenutel otseselt midagi ei ole.

Omalt poolt pakutakse aga fookusgruppides veel välja erinevate loomade nimesid, mida võiks tulevaste õppuste nimetustena ära kasutada (seda küll pooleldi naljatledes): Mäger, Jänes, Räim, Angerjas, Tint. Märgitakse ka Karu, kuid teisalt ei peeta seda sobivaks Venemaaga tekkiva paralleeli tõttu.

4. Hinnangud õppuse Siil tunnuslausetele

Oluline osa uuringust puudutas reservväelaste poolt antud hinnanguid Kaitseväge suurõppusega Siil seotud võimalikele tunnuslausetele. Eesmärgiks oli leida tunnuslause, mis reservväelasi kõige enam kõnetaks ning võiks neid motiveerida 2015. aastal toimuval suurõppusel osalema.

Kõikides gruppides osalejatele anti nimekiri potentsiaalsetest tunnuslausetest, kus oli kokku välja pakutud 15 erinevat varianti. Esmalt paluti kõigil osalejatel etteantud nimekirjast välja valida ja ära märkida kolm tunnuslause, mis on nende arvates kõige paremad ning kolm tunnuslause, mis on nende arvates kõige kehvemad. Üksikud uuringus osalejad eelistasid märkida ära vähem tunnuslauseid. Koondülevaade kolmes fookusgrupis antud poolt- ja vastuhäältest on ära toodud Tabelis 4. Tunnuslauseid on tabelis järjestatud vastavalt poolt- ja vastuhääle vahele.

Tabel 4. Tunnuslausetele antud poolt- ja vastuhääle jaotus

Tunnuslause	Poolthääled	Vastuhääled	Saldo
Iga okas loeb	20	1	19
Väike, aga visa	13	1	12
Okkad teravaks!	12	3	9
Siili pesas ei murta	7	1	6
Udust välja	9	6	3
Parem siil peos kui karu koduõuel	6	4	2
Lahingsiil – kartmatu kodukaitsja	6	6	0
Okka jõud	4	4	0
Meest sõnast, siili okkast	2	6	-4
Vabasta siil sinus endas	2	8	-6
Tõmba selga siili rüü	2	9	-7
Lase siil valla	0	7	-7
Narri siili 1 kord, siil narrib 9 korda vastu	2	10	-8
Siiliväli	0	8	-8
Kes muu siili okast kergitab kui mitte siil ise	0	12	-12

Tabelis 5 on ära toodud uuringus osalejate poolt antud hinnangud tunnuslausetele vastavalt sellele, kuidas suhtuks reservväelane järgmise aasta suurõppusel osalemisse. Nende reservväelaste hulgas, kes on osalemise suhtes kahevahel, pigem osalemise vastu või kelle suhtumine on ebaselge, peetakse kõige paremaks samuti tunnuslauset „Iga okas loeb“, millele annab oma poolthääle lausa 10 vastajat 12-st. Oma poolthääle tunnuslausele „Okkad teravaks!“ annab selles grupis kokku 7 vastajat 12-st ehk enam kui pooled ning sellega asetub „Okkad teravaks!“ ka kõrgemale positsioonile kui „Väike, aga visa“. Muus osas on üldised jõujooned eelistuste osas sarnased selle grupi reservväelastega, kes suhtuvad suurõppusel osalemisse pooldavalt. Silmas tuleb aga pidada, et liialt väikese vastajate arvu tõttu ei ole kahe grupi vaheliste erisuste osas üldistuste tegemine võimalik.

Tabel 5. Tunnuslausetele antud poolt- ja vastuhääle jaotus suurõppusel osalemisse suhtumise lõikes

Tunnuslause	Suhtumine suurõppusel osalemisse			
	Poolt (N=18)		Kahevahel / ebaselge / vastu (N=12)	
	Poolthääli	Vastuhääli	Poolthääli	Vastuhääli
Iga okas loeb	10	1	10	0
Väike, aga visa	9	0	4	1
Okkad teravaks!	5	1	7	2
Siili pesas ei murta	4	0	3	1
Udust välja	5	3	4	3
Parem siil peos kui karu koduõuel	4	3	2	1
Lahingsiil- kartmatu kodukaitsja	5	4	1	2
Okka jõud	3	3	1	1
Meest sõnast, siili okkast	2	4	0	2
Vabasta siil sinus endas	1	5	1	3
Tõmba selga siili rüü	1	5	1	4
Lase siil valla	0	3	0	4
Narri siili 1 kord, siil narrib 9 korda vastu	1	9	1	1
Siiliväli	0	5	0	3
Kes muu siili okast kergitab kui mitte siil ise	0	8	0	4

Individuaalsete eelistuste äramärgimise järel tegi vestluse moderaator fookusgruppides ülevaate kõige enam hääli kogunud tunnuslausetest. Seejärel peatuti ükshaaval reservväelaste poolt sagedamini eelistatud tunnuslausetel, arutledes selle üle, milliseid mõtteid või assotsiatsioone

tunnuslause tekitab ning mis selle juures uuringus osalejatele meeldib või ei meeldi. Järgnevalt on ära toodud üldised hinnangud reservväelaste poolt esmase hinnangutevooru järel parimateks osutunud tunnuslausetele.

4.1. Iga okas loeb

Hinnangulehtede põhjal kõige paremaks osutunud tunnuslause „Iga okas loeb“ kannab uuringus osalenute arvates küllaltki selget ja arusaadavat mõtet – iga mees loeb, iga sõduri kohalolu on oluline, iga sõduri oskused loevad. Kaitseväge õppuse kontekstis väljendatakse sama mõtet ka sedasi, et mida rohkem rahvast tuleb reservõppekogunemisele, seda parem. See on ühtlasi osa Eesti Kaitseväge heidutustaktikast, näitamaks, et meil on tõsi taga. Mõned uuringus osalejad toovad konkreetset enda kohta välja, et kui oldaks kahevahel õppusel osalemise või mitteosalemise suhtes, siis tunnuslause „Iga okas loeb“ paneks tänu oma positiivsele kõlale otsima võimalusi minemiseks ning suunaks otsust osalemise poole. Seega võib öelda, et antud tunnuslauset peavad reservväelased küllaltki motiveerivaks. Reservväelastel oleks lihtne tunda end „ühe okkana“ Kaitseväes. Positiivsena tuuakse antud tunnuslause puhul välja veel, et tegu on humoorika ja tabava metafooriga, mis paneb muigama.

Kõla on positiivne. Pigem ta paneb otsima võimalusi, kuidas saaks minna, mitte iga hinna eest otsida võimalust, miks mitte minna. Viide sellele, et see suur ja aeglaselt liikuv ja mitte alati kõige paremini toimiv üksus, Kaitsevägi, aga siiski iga mees on seal oluline.

Negatiivsena tuuakse välja, et tunnuslause „Iga okas loeb“ annab sõnumi, justkui oleks õppusel osalemine reservväelase jaoks vabatahtlik, kuigi tegelikult on tegu kohustusega. Samuti seostub „Iga okas loeb“ mitmetele uuringus osalejatele valimiste aegsete hüüdlauseetega nagu „Iga hääl loeb“ ning ilmselt võimendab sellise seose tekkimist ka asjaolu, et kõik fookusgrupid toimusid kas vahetult enne või vahetult pärast Euroopa Parlamendi valimisi mais 2014. Paralleel valimistega, mis on sarnaselt õppekogunemisele seotud ka kodanikukohuse täitmisega, ei pruugi uuringus osalenute meelest olla küll otseselt halb, kuid märgitakse, et valimisslogani sarnasena mõjub „Iga okas loeb“ veidi klišeelikult.

4.2. Väike, aga visa

Hinnangulehtede alusel 13 poolthäält ning ühe vastuhääle saanud ning teisele kohale platseerunud tunnuslause „Väike, aga visa“ sobiks uuringus osalejate arvates hästi Kaitseväge või ka laiemalt Eesti riigi tunnuslauseks. Üldiselt leitakse aga, et see ei sobiks kuigi hästi kokku konkreetset 2015. aasta suurõppusega, mis peaks olema läbi aegade suurim. Leitakse, et tunnuslause „Väike, aga visa“ sobiks paremini Eesti riigi üldisemaks reklaamimiseks välismaalastele või siis võiks seda kasutada alles suurõppuse eduka läbiviimise järel meediakajastuses. Samuti esineb arvamus, et lause „Väike, aga visa“ sobiks paremini autoreklaami.

Tuuakse välja, et sõna „väike“ loob juba iseenesest negatiivse alatoonid ning viitab hoopis viletsusele. Ühe uuringus osaleja arvates oleks antud tunnuslausele lihtne külge pookida täiendus „teeb palju

kisa“, mis samuti võiks tunnuslauset naeruvääristada. Lisaks tekib ühes fookusgrupis arutelu sõna „visa“ täpsema tähenduse osas. Üks uuringus osaleja märgib, et tema andmetel on seda sõna originaalis kasutatud peamiselt tähenduses „raskelt või aegamööda“, mis loob pigem negatiivse konnotatsiooni. Teise osaleja arvates tähendab „visa“ aga „edasipüüdlikku“ ning seostub ikkagi positiivsete väärtustega. Säärase arutelu tekkimine viitab aga asjaolule, et sõna „visa“ tähendusväli võib reservväelaste jaoks olla küllaltki lai ning pigem viitab see tunnuslause mõtte ebaselgusele.

Üldiselt võib öelda, et kuigi esmaste hinnangute puhul tõusis tunnuslause „Väike, aga visa“ teiste seas esile, siis arutelu käigus selgus, et reservväelased pigem ei näeks seda 2015. aasta Kaitseväge suurõppuse tunnuslausena.

4.3. Okkad teravaks!

Esialgsete hinnangute tulemusel jäi kolmandale kohale 12 poolthääle ja 3 vastuhäälega tunnuslause „Okkad teravaks!“. See tunnuslause seostub uuringus osalejatele suurõppuse kontekstis peamiselt teadmiste ja oskuste värskendamisega, täiendavate teadmiste saamisega, oskuste lihvimisega ja arendamisega paremale järjele, õpitu kordamise, harjutamise ja teravdamisega, arengu ja kaitsevõime suurenemisega. Tuuakse välja, et selline tunnuslause võiks sisendada ootust, et õppusel reservväelase jaoks ka midagi toimub, mitte vaid ajaraiskamine. Seetõttu oleks antud tunnuslause kasutamine suurõppuse kontekstis ka reservväelaste jaoks motiveeriv.

Lisaks eelmainitule seostub tunnuslause „Okkad teravaks!“ uuringus osalejate jaoks relvastusega. Mainitakse relva õlitamist, kahurite puhastamist, nugade teritamist, täakide otsa panemist. Üks uuringus osaleja märgib, et tema jaoks assotsieerub antud tunnuslause lahingusse minemisega. Teine reservväelane toob välja, et tema meelest on „Okkad teravaks!“ nagu maleva-aegne loosung, mis viitab mõõkadega sõtta minekule.

Üldiselt võib öelda, et tunnuslause „Okkad teravaks!“ saab fookusgruppides pigem positiivse tagasiside osaliseks. Teravust seostatakse ka suurõppuse kontseptsiooniga „lühike ja intensiivne“, kuigi selline assotsiatsioon saab tõenäoliselt tekkida vaid õppuse kohta tutvustava teksti eelneva lugemise korral. Kuigi üldine tagasiside on pigem positiivne, toovad mõned uuringus osalejad siiski välja, et nende meelest jääb tunnuslause „Okkad teravaks!“ puhul ebaselgeks, mida sellega öelda tahetakse.

4.4. Siili pesas ei murta

Tunnuslause „Siili pesas ei murta“ seostub mitmete uuringus osalenute jaoks eeskätt kodukaitsega. Tuuakse välja, et see kõlab hästi, kuna viitab just sellele, et oleme oma kodumaal ja siia ei tule keegi meid torkima. Ühele uuringus osalejale seostub see tunnuslause ka kaevikusse kaevumisega ehk siis kaitsesõjaga.

Teisalt tuuakse välja, et tunnuslause „Siili pesas ei murta“ seos Kaitseväge õppusega jääb segaseks ning pigem seostub see mobilisatsiooni kui õppusega. Negatiivsena märgitakse veel asjaolu, et see

tunnuslause kõlab liiga hellalt ning sobiks ehk paremini naisteajakirja või reservväelaste naistele selgitamaks õppusel osalemise vajalikkust. Mõnele uuringus osalejale ei meeldi, et tunnuslauses „Siili pesas ei murta“ kasutatakse eitust. Leitakse, et parem oleks rõhuda hoopis mõnele meie tugevusele. Märgitakse, et lause on ka liialt suhteline – „võib-olla ei murta, aga võib-olla murtakse ka“.

4.5. Udust välja

Tunnuslause „Udust välja“ seostub uuringus osalejatele multifilmiga Siil udus, kuigi see tekitab reservväelastes üsna vastakaid assotsiatsioone. Üks osaleja leiab, et tegu on kohutava multikaga, mis seostub piinarikkusega, teise osaleja meelest on tegu hea filmiga, kolmas osaleja arvab, et siil udus motiiv kõnetab veidi vanemat generatsiooni. Lisaks multifilmile seostub tunnuslause „Udust välja“ aga veel hommikuses metsas ärkamisega või ajateenistuses kogetud hämminguga.

Veidi arusaamatuks jääb uuringus osalejate meelest aga, mida sellise tunnuslausega täpsemalt öelda tahetakse. Üks uuringus osaleja arvab, et tunnuslause võiks olla suunatud reservväelasele kutsumaks teda välja tsiviiludust. Pigem seostatakse udus viibimist aga teadmatuse, ebapädevuse või hämminguga. Ühelt poolt kõlab see uuringus osalejate sõnul sarkastiliselt – justkui reservväelased oleksid muidu ebapädevad, aga siis hakatakse neid Kaitseväe õppusel arendama. Teisalt tekitab see assotsiatsiooni, et õppusel valitseb hämming, millest siis kohale tulnud reservväelane soovib välja pääseda. Ühe osaleja sõnul sisendaks selline tunnuslause aga lootust, et ehk on seekord õppusel midagi muudetud ja rohkem pingutatud.

Võib öelda, et „Udust välja“ tekitab osalejates vastakaid assotsiatsioone. Kuigi leidub reservväelasi, kellele see idee meeldib, oleks „Udust välja“ Kaitseväe suurõppuse Siil tunnuslausena kasutamiseks ilmselt liiga vastuoluline ja pigem segadust külvav. Seda tõestab ka asjaolu, et esialgsel hääletusel sai see tunnuslause 9 poolthäält, ent samas ka 6 vastuhäält.

5. Reservväelaste poolt välja pakutud tunnuslauseid ja tagasiside neile

Uuringus osalenud reservväelastele anti võimalus ka omalt poolt välja pakkuda võimalikke suurõppusele Siil sobivaid tunnuslauseid. Võimalusel testiti välja pakutud tunnuslauseid ka järgnevas fookusgrupis. Siinkohal on ära toodud ideed, mis mainimist leidsid, ning nendega seonduvad mõtted.

Serviti

Seda tunnuslauset pakutakse välja seoses Kalevipoja siiliga välja kahes erinevas fookusgrupis. Tunnuslause plussiks loetakse, et tegu on kirjandusklassikast pärit lausega – see on reservväelaste tuttav. Samas leitakse, et kasutades tunnuslauset eraldiseisvana ja ilma tausta lisamata (mida see hüüe peaks tähendama), jääks seos Kaitseväe õppusega arusaamatuks ning lause ise sel kujul mittemidagiütlevaks. Üks uuringus osaleja toob välja ka seose, et „serviti on sõduri peamine asend“.

Tarkuse jõud

Selline tunnuslause pakutakse ühes grupis samuti välja seoses Kalevipoja teemaga. Teisalt ei peetud seda tunnuslauset aga väga heaks, kuna see tekitab mulje, justkui mindaks sõtta raamatutega, nt „vanu ENE-sid loopides“. Leitakse, et selline tunnuslause võiks ehk sobida küberkaitse õppusele.

Tõmba kerra

See tunnuslause pakuti ühes fookusgrupis välja poolnaljatledes ning see tekitab grupis üksjagu naeru ja elevust. Väga tõsiseltvõetavaks seda tunnuslauset ei peeta, kuna see seostub laiskusega ja jõudeajaga õppekogunemisel ning tekitab palju kõrvalassotsiatsioone.

Kokkuvõttes võib öelda, et ükski uuringu käigus välja pakutud ideedest ei saanud laiemat poolehoiu osaliseks ning pigem eelistati siiski algsest nimekirjast selgunud favoriite.

6. Kõige halvemaks peetavad tunnuslauseid

Muuhulgas küsiti uuringus osalenutelt, millised välja pakutud tunnuslausetest on nende arvates kõige halvemad või ebasobivamad Kaitseväge suurõppusele Siil.

Halvemate tunnuslausetega hulgas nimetatakse ära „Siiliväli“, mis seostub miiniväljaga, kuid jääb osalejate sõnul täiesti arusaamatuks. See lause seostub riski peale minekuga – pole kindel kas tulel tagasi või ei tule. Kõige halvemate tunnuslausetena seas tuuakse fookusgruppides välja ka „Kes muu siili okast kergitab kui mitte siil ise“, mida peetakse kahtlaseks, pikaks ja lohisevaks ja ka üsna arusaamatuks. Lisaks tekitab see lause reservväelastes tundmuse, justkui peetaks neid laisaks ning sõjaväes tahetakse neid kasvatama hakata.

Ebasobivate tunnuslausetena tuuakse välja veel „Narri siili 1 kord, siil narrib 9 korda vastu“ ning märgitakse ka ülejäänud pikemaid, vanasõnalaadseid tunnuslauseid. Need jäävad samuti arusaamatuks, kuna on võetud lihtsalt mõni olemasolev lause ning pandud seal ühe või teise sõna asemele „siil“. Pikk tunnuslause ei jää osalejate sõnul kellelegi meelde.

7. Kaks parimat tunnuslauset

Pärast seda, kui grupis oli toimunud arutelu kõige enam poolthääli saanud tunnuslausetega osas, toimus kõikides gruppides veel üks lõplik hääletus, mille puhul iga osaleja sai hääletada ühe enda arvates kõige parema tunnuslause poolt. Osalejad võisid oma arvamust võrreldes esialgse hinnanguga muuta või hääletada ka muude grupis välja pakutud tunnuslausetega poolt. Kolmes grupis toimunud lõpphääletuste koondtulemused on ära toodud tabelis 6.

Tabelis 6. Lõpphääletusel tunnuslausetele antud hääle jaotus

	Tallinn, 22.05		Tallinn, 27.05		Tartu, 28.05		Kokku	
	Tunnuslause	Hääli	Tunnuslause	Hääli	Tunnuslause	Hääli	Tunnuslause	Hääli
I	Iga okas loeb	9	Iga okas loeb	6	Iga okas loeb	10	Iga okas loeb	25
II	-		Okkad teravaks!	4	Okkad teravaks!	1	Okkad teravaks!	5

Lõpphääletuste tulemusena saavutas esikoha kõikides gruppides üks ja seesama tunnuslause- „Iga okas loeb“. Sealjuures ühes Tallinna grupis valiti see tunnuslause parimaks ühehäälselt kõigi osalejate poolt ning teise koha osas ei joonistunud välja üht selget favoriiti. Ülejäänud kahes grupis jäi hääle kokkulugemise järel peale samuti „Iga okas loeb“ ning tugevuselt järgmiseks peeti neis gruppides tunnuslauset „Okkad teravaks!“. Nendes kahes grupis rõhutasid mitmed osalejad, et olid oma otsuse puhul nende kahe tunnuslause osas kahevahel ning pidasid mõlemaid üsna võrdselt tugevaks. Seega võib uuringu tulemusena öelda, et võrreldes teiste välja pakutud tunnuslausetega kerkib reservväelaste jaoks kõige positiivsemas valguses esile just „Iga okas loeb“, kuid tugevaks teiseks võib pidada ka tunnuslauset „Okkad teravaks!“.

Tunnuslause „Iga okas loeb“ tugevuseks peetakse eeskätt seda, et see on suunatud otseselt reservväelasele ning võimaldab tunda end ühe olulise „okkana“ Eesti Kaitseväes ja ka konkreetsemalt 2015. aasta suurõppusel ning tekitab ühtsuse tunde. Selle tunnuslause peamine eesmärk võiks uuringus osalejate meelest olla suurõppusel osalejate arvu suurendamine. Üldiselt leitakse, et kuna tegu on läbi aega suurima õppusega, siis on osalejate arvu suurendamisele suunatud sõnum ka asjakohane, sest kuna piisav arv inimesi kohale ei tule, ei täida õppus ka oma eesmärgi.

See slogan peaks olema inimesele endale suunatud. [...] Kui on see „Iga okas loeb“, siis sa vaatad et, ma olen ka võib-olla okas.

Võib-olla sellega võikski rõhuda, et „Iga okas loeb“ – tulge kõik kohale.

Tuukse välja, et kui tunnuslause „Iga okas loeb“ rõhub osalejate arvule ja sellele, et kõik kohale tuleksid, siis „Okkad teravaks!“ keskendub jällegi õppuse kvaliteedile ning sellele, et kohaletulnud seal ka midagi õpiksid. Teisalt leitakse, et antud suurõppuse puhul ei pruugi eeskätt kvaliteedile rõhumine ennast aga õigustada, kui kohale tuleb liiga vähe inimesi. Üks osaleja märgib, et need reservväelased, kes on soovinud oma oskusi kõvasti edasi arendada, on saanud seda teha ka Kaitseliidus või ka professionaalse karjäärivalikuna, „Iga okas loeb“ oleks aga sobilikum õppuse moto ka neile reservväelastele, kes kaitsejõududega igapäevaselt seotud ei ole. Märgitakse ka, et kui „Iga okas loeb“ rõhub rohkem ühtsusele, siis „Okkad teravaks!“ on jällegi suunatud individuaalsele poolele.

Ongi enam-vähem võrdväärset. „Iga okas loeb“ ongi see, et kõik osalejad lähevad arvesse ja on vajatud. „Iga okas loeb“ on ka see, et iga sõdur loeb. „Okkad teravaks!“ on jälle – õppuste raames saad meelde tuletada ja korrata, oskusi lihvida. Mõlemad on sama kaaluga.

See oleneb sellest, mida nad sellest õppusest tahavad. Kui nad lihtsalt tahavad saada Exceli tabelisse hästi palju ridu, siis okei – „Iga okas loeb“, aga kui õppuse eesmärk on õppida midagi, siis on vaja ikkagi kvaliteeti ja „Okkad teravaks!“, mitte see, et meil on suhteliselt nüride okastega 12 tuhat venda.

„Iga okas loeb“, see tekitab rohkem ühtse tunde ja see teravus rõhub rohkem individuaalsele poolele. Ühtsustunne- õppekogunemised ja laulupeod jne, see läheb nagu sinna kanti.

Tuuakse välja, et kaks tunnuslauset võiksid ka üksteist täiendada ning neid võiks üsna edukalt omavahel kombineerida või kasutada üheaegselt eri kontekstides. Tunnuslause „Okkad teravaks!“ puhul märgitakse, et see on küll lühike ja loov, kuid ka küllaltki agressiivne, jõuline ning rõhub sõjakusele. Koos teise tunnuslausega „Iga okas loeb“, mõjub see aga vähem argessiivselt. Kui esmalt on omaks võetud tunnuslause „Iga okas loeb“ kontseptsioon, mille kohaselt on iga reservväelane justkui üks okas, siis okaste teritamine tähendaks sama kontseptsiooni kohaselt reservväelase oskuste lihvimist ja õpitu meelde tuletamist. Selles mõttes sobiksid kaks tunnuslauset üksteist täiendama. Tunnuslause „Okkad teravaks!“ miinuseks võib aga lugeda seda, et esialgsete emotsioonide põhjal antud hinnangute osas jäi see alla tunnuslausele „Iga okas loeb“ ning sai ka kolm vastuhäält.

Võib-olla see, et kõigepealt meelitada see mass kohale ja siis „Iga okas loeb“, aga kui hakata siis küsima, et miks peaks keegi tulema, siis [vastus on] „Okkad teravaks!“ – et sa õpid. See täiendab.

Kui kohe öelda „Okkad teravaks!“, see võib-olla rõhub liiga agressiivsusele, aga kui hiljem niimoodi, et igaüks loeb ja siis see välja tuua, siis see ei tundu nii agressiivne. Siis ongi see, et sa lihtsalt teritad ennast.

Samas tuuakse välja, et kuigi tunnuslause „Iga okas loeb“ võiks suurõppuse Siil motona olla reservväelaste jaoks motiveeriv, siis õppekogunemisel osalemist mõjutavad siiski eeskätt muud tegurid, nt eraelulised, töö või kooliga seotud asjaolud ning õppuse moto mängib sealjuures vähem rolli. Küll aga tuuakse välja, et sobiva tunnuslause kasutamine võiks mõnes olukorras panna inimest ümber mõtlema ning otsima võimalusi õppusel osalemiseks. Üldiselt ollakse seisukohal, et neid reservväelasi, kes kindlasti tulla ei soovi, ei paneks meelt muutma ka õppuse nimetus või tunnuslause.

Reservväelane saab ju tegelikult kutse endale koju ja siis ta peab ise otsustama. Seal ei loe väga palju see, mis moto on seal peal vaid pigem see, et kas ta saab minna või ei saa minna. [...] See võib-olla aitab kaasa kellelgi ümber mõelda mingi hetk. Kui ta ei tahtnud minna, siis nüüd ta võib-olla mõtleb, et räägitakse, et „Iga okas loeb“, et okei, ma lähen käin ära, aga pigem reservväelane tuleb selle kutse peale kui reklaami peale.

Üks uuringus osaleja toob tunnuslause „Iga okas loeb“ puhul välja, et see meenutab valimistega seotud loosungeid stiilis „Iga hääl loeb“. Kui aga tõmmata paralleel viimaste Euroopa Parlamendi valimistega, kus osalusprotsent oli väga madal, siis võib tema sõnul oletada, et just selliste

loosungitega seoses saab inimene sõnumi, nagu poleks tema osalus oluline. Samas ei paistnud seda arvamust jagavat teised uuringus osalenud.

Mind häirib ikkagi see, et „lga okas loeb“ see annab sellise sõnumi, et a la just oli hääletamine – andke oma hääl, vaadake - 30 [protsenti] või kui palju see oli. Kuskilt ikka jookseb mingi toon, et ma ei lähe, naabrimees läheb.

Kokkuvõtlikult võib öelda, et ehkki tunnuslause „lga okas loeb“ puhul nähakse ka miinuseid, võetakse see lause reservväelaste poolt siiski üsna hästi vastu. Täienduseks võiks aga sobida ka tunnuslause „Okkad teravaks!“.

KOKKUVÕTE

Sotsiaal- ja turu-uuringute firma Saar Poll viis mais 2014 läbi uuringu, mille fookuses 2015. aastal toimuv Kaitseväge suurõppus Siil. Uuring viidi läbi kvalitatiivmeetodil. Kokku toimus kolm fookusgrupivestlust, neist kaks Tallinnas ja üks Tartus. Kokku võttis grupivestlustest osa 30 viimase kolme aasta jooksul ajateenistuse lõpetanud reservväelast vanuses 21-26 aastat.

Enam kui pooled uuringus osalenutest suhtusid kutse saamise korral järgmise aasta Kaitseväge suurõppusel osalemisse pigem positiivselt või aktsepteerivalt, kuna see pakuks vaheldust rutiinile, annaks võimaluse värskes õhus puhata, kohata teenistuskaaslasi ning saada füüsilist koormust. Ajendiks võib olla ka uudishimu või maailmas toimuv. Kahevahel olijate sõnul võiksid õppusel kogunemisel takistuseks saada eraelulised asjaolud, näiteks õpingud või kooli lõpetamine, samuti aga võimalik negatiivne rahaline mõju. Kaalukeeleks võiks osutada aga ka õppuse korraldus ja reservväelastele pakutavad tingimused. Suurõppusel osalemise osas negatiivselt meelestatud reservväelaste sõnul eelistaksid nad võimaluse korral teha midagi muud. Vastuargumendiks on ka suur rahaline kaotus või asjaolu, et õppekogunemised tunduvad ajaraiskamisena.

Tutvunud õppuse Siil kontseptsiooni tutvustava lühitekstiga, leiavad uuringus osalenud, et õppuse suurem intensiivsus võiks olla iseenesest positiivne, kuigi see sõltub ka suuresti väeosa spetsiifikast. Õppuse lühemat kestust peetakse ühelt poolt positiivseks, teisalt aga leitakse, et kui juba õppekogunemisele minna, eelistataks pikemat kohalviibimist. Uuringus osalejad leiavad, et niivõrd suure õppuse korraldamine on Kaitsevägele suur väljakutse. Sealjuures on paljud reservväelased korralduse osas ja varustuse jagamise sujuvuse osas pigem skeptilised.

Seoses õppuse Siil nimega seostub reservväelastel siili nimelisele loomale omane kaitsemehhanism - kerra tõmbamine ja okaste välja ajamine - mis viib mõtte eeskätt kaitseõjale. Siili nähakse ka Eesti riigi metafoorina, kes on küll väike, kuid üritab siiski end kaitsta. Samuti tekib fookusgruppides seos Kalevipoja eeposest tuttava siiliga, kes sümboliseerib peamiselt tarkust. Märgitakse ka veel assotsiatsioone sõdurilängi ja pika rännakuga, Ameerika Ühendriikide Navy Seal'iga või võimalusega "kerra tõmmata"- telgis puhata ja lõõgastuda. Õppuse Siil nimes nähakse aga selgelt Kaitseväge käekirja ning olugi, et õppuse nimest olulisemaks peetakse õppuse sisu, suhtutakse pigem positiivselt sellesse, et õppuseid on võimalik nime alusel eristada. Siili nime peetakse lühikeseks ja kergelt humoorikaks ning võib öelda, et selle nime kasutamise vastu uuringus osalejatel midagi ei ole.

Osalejatel paluti valida välja etteantud 15 õppuse Siil võimaliku tunnuslause seast 3 parimat ning 3 halvimat. Esialgsete tulemuste valguses kujunesid favoriitideks "Iga okas loeb", "Väike, aga visa" ning "Okkad teravaks!". Hilisemas arutelus selgus, et tunnuslauset "Väike, aga visa" ei peetud aga kuigi sobivaks konkreetsele Kaitseväge suurõppusele. Leiti, et pigem sobiks see üldiseks Eesti riigi reklaamimiseks. Pärast arutelu toimunud uues hääletuses tõusis taaskord esile "Iga okas loeb" ning tugevaks teiseks peeti tunnuslauset "Okkad teravaks!". Mõnede uuringus osalejate hinnangul võiks neid kaht tunnuslauset ka kombineerida või korruga kasutada. Parimaks peetud tunnuslause "Iga okas loeb" kannab reservväelaste jaoks selgelt arusaadavat mõtet - iga mees loeb, iga mehe oskused

loevad. Leitakse, et see tunnuslause võiks suunata ka kahtlejaid osalemise poole. Kui "Iga okas loeb" võiks olla suunatud eeskätt õppusel osalejate arvu suurendamisele ning ühtsusele, siis "Okkad teravaks!" rõhuks vastukaaluks õppuse kvaliteedile, oskuste lihvimisele ja värskendamisele ning oleks sellisena ka reservväelastele motiveeriv. Seega võiksid need kaks tunnuslauset mõnede osalejate hinnangul ka teineteist täiendada. Tunnuslause "Iga okas loeb" negatiivse küljena tuuakse välja, et see annab sõnumi, justkui oleks õppusel osalemine vabatahtlik. Samuti leiab see tunnuslause seostamist valimistega, kus kutsutakse inimesi hääletama sarnaste loosungitega "Iga hää! loeb", kuid see seos ei pruugi olla otseselt negatiivne. Tunnuslause "Okkad teravaks!" mõjub uuringus osalejate sõnul pigem jõuliselt ja agressiivselt, seostub relvastusega ning ka lahingusse minekuga. Kokkuvõtlikult võib öelda, et suure hulga osalejate kohale toomiseks ja suurõppusele kohasemaks peetakse tunnuslauset "Iga okas loeb", kuid seda võiks teatud kujul täiendada ka "Okkad teravaks!", mis sisendaks reservväelastele lootust õppuste sisukuse osas.